

หลักสูตรอบรม การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรักษ์
หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 1/18 วันที่ 14 – 15 มกราคม 2562 ผู้เข้าร่วมอบรม 63 คน
จาก อบต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

อปท. เรียนรู้ สู่การพัฒนา

การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ



นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษามูลนิธิปิดทองหลังพระฯ

กล่าวต้อนรับ หน่วยงานราชการอำเภอ ผู้บริหารท้องถิ่น ส.อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน จากพื้นที่ อบต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ ที่ได้เข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโครงการร้อยใจรักษ์

1. ความเป็นมาของโครงการร้อยใจรักษ์ ซึ่งมูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ เข้ามาดำเนินการ ในหมู่บ้านห้วยसान และหมู่บ้านข้างเคียงที่มีปัญหาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยใช้แนวทางการพัฒนาทางเลือก เพื่อสร้างโอกาสในการปรับเปลี่ยนชีวิตจากการเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มาเป็นอาชีพที่สุจริต

3. ความเป็นมาของหลักสูตรการอบรม รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการร้อยใจรักษ์ มีพลอากาศเอกประจินจั่นตอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธาน คณะกรรมการ มีนโยบายให้ขยายผลโครงการฯ ไปสู่พื้นที่อำเภอชายแดนใน 4 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน และพะเยา จำนวน 19 อำเภอ โดยมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ มาจัดการอบรมให้
4. สิ่งที่คาดหวังในการอบรม คือ การมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนจากทุกคน และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเองอย่างเหมาะสมกับชุมชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และแก้ปัญหา



หลักการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

โดย นายพงษ์พัฒน์ เพิ่มการ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์



มีเนื้อหาสาระสำคัญ คือ

1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยดูทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้าน สามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับชุมชนได้
2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขั้นอยู่รอด ดูจาก การมีข้าวกินตลอดปี สามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและไม่สร้าง หนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือมีรายได้มั่นคงสามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน ได้แก่การมีเงินออม มีการรวมกลุ่มและพึ่งพา ตนเองได้
3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ คือ การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติ ตลอด : ทั้งกระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ โครงการร้อยใจรักชม การสำรวจข้อมูลจริงร่วมกับหน่วยงานต่างๆ การคืนข้อมูล เพื่อให้ชาวบ้านรู้สาเหตุของปัญหาของตนเอง และประเมิน ความพร้อมของชาวบ้านในการประสานงาน
4. การวัดผลการพัฒนาที่ชาวบ้านได้อะไร โดยดูจากผลการพัฒนา เชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผลผลิตของชาวบ้านเพิ่มขึ้นและ นำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การพัฒนาระบบน้ำ

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้อ่าง พวงซอซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปที่แปลง เกษตรด้วยระบบกัลกน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้กระบวนการ มีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุม และชาวบ้านต้อง สละแรงงาน โดยที่โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้



การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรม และวิทยากร

ถาม : น้ำที่ไหลมาลงบ่อพักได้มาจากไหลมาจากไหน

ตอบ : น้ำที่ได้มา มาจากบนเขา มาพักไว้แล้วปล่อยสู่แปลง

ถาม : โดยปกติน้ำที่ห้วยดังกล่าวแห้งหรือไม่

ตอบ : ก่อนโครงการเข้ามา ในช่วงฤดูแล้งนั้น น้ำในห้วยจะไม่มี

ถาม : ท่อที่ต่อน้ำลงมา ได้เจาะรูหรือไม่

ตอบ : ไม่ได้เจาะ ใช้ตัวโล่ลม โดยให้ชาวบ้านฝึกทำเอง

ถาม : พื้นที่มีไฟฟ้าหรือไม่ และหากมีจะทำลายท่อหรือไม่

ตอบ : ตั้งแต่ราชการมีรางวัลคนนำจับ 5,000 ก็ไม่มีไฟฟ้า และ หากมีก็ไม่ทำลาย เพราะท่อ pvc จะฝังดินไว้ ส่วน pe ทนความร้อนสูงไหม้

ถาม : การลักน้ำสามารถติดมอเตอร์ได้หรือไม่

ตอบ : ได้ แต่ถ้าต้องการลดต้นทุน ไม่ควรใช้มอเตอร์

ถาม : ทำไมชาวบ้านเห็นด้วย

ตอบ : สร้างความเชื่อมั่น และความศรัทธา โครงการฯ ทำให้เห็นว่าทำจริง และทำได้ หลังจากที่เราประชุมชาวบ้านเสร็จวันรุ่งขึ้น โครงการฯ ขนวัสดุอุปกรณ์มาทำเลย

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 เกษตรพอเพียง พืชระยะยาวไม่ผล

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะ ทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กล้วย ส้มโอ ฯลฯ โดยไล่ระดับตามความต้องการ น้ำของพืช และความสูงของพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของ ชาวบ้านและสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่ เป็นป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย เนินเขา ที่ดอน และที่นา นอกจากนี้ พัฒนาต่อยอดไม้ผลเดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วง น้ำดอกไม้เพื่อการส่งออก CP และดอยคำ เป็นแหล่งตลาดรับซื้อ



การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรม และวิทยากร

ถาม : คนที่อยู่นอกพื้นที่โครงการฯ สามารถเข้ามาได้ไหม

ตอบ : นอกพื้นที่ยังไม่ได้รับ เนื่องจากทางโครงการฯ กำลังเริ่ม พัฒนา 4 หมู่บ้านให้เป็นต้นแบบก่อน

ถาม : ผลผลิตที่ส่งดอยคำ หรือโครงการหลวงฯ มีการตีกลับไหม

ตอบ : กำลังดำเนินการปีแรก จึงยังไม่ได้ส่งผลผลิต

ถาม : การปลูกมะม่วงที่นี่ใช้สารเคมีหรือไม่

ตอบ : ใช้ แต่ใช้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้เท่านั้น

ถาม : ถ้าทำยาเป็นชีวภาพ ต้นทุนสูงหรือไม่

ตอบ : ไม่สูง แต่ถ้าเดิมเราใช้เคมีแล้ว ถ้าหันไปใช้ชีวภาพ มันต้อง ยา ผลผลิตจะได้ไม่มากตามความต้องการ การใช้เคมีก็ใช้เฉพาะที่ กำหนดไว้ ไม่เป็นอันตราย

ถาม : การทำปุ๋ยชีวภาพราคาสูงไหม

ตอบ : ไม่สูง แต่ทำให้ผลผลิตน้อย และเกิดอาการดื้อยา เนื่องจาก เราจำเป็นต้องใช้สารเคมีบางชนิดเพื่อกำจัดศัตรูพืชอยู่

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 ความมั่นคงทางอาหาร ข้าว พืช อายุสั้น 1 ไร่ 1 แสน

การเพิ่มผลผลิตข้าว ข้าวพันธุ์อีโต เป็นพันธุ์ท้องถิ่น โดยใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว จาก 600 กิโลกรัม/ไร่ เป็น 800 -1,000 กิโลกรัม/ไร่ และทำการเกษตรผสมผสานแบบครบ วงจร (1 ไร่ 1 แสน) เป้าหมายคือ อยากให้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกินมา ทดลองทำแปลงเกษตรผสมผสาน มีการปรับปรุงดินด้วยการหมัก ดิน และ ปลูกพืชสลับหมุนเวียนกัน ทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาว และปศุสัตว์



การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรม และวิทยากร

ถาม : พื้นที่นี้อะไรที่พัฒนาแล้วประสบความสำเร็จมากที่สุด

ตอบ : ข้าวพันธุ์อีโต หรือ กข.21 เป็นข้าวที่ชาวบ้านบริโภคมากที่สุด

ถาม : ปลูกข้าวพันธุ์นี้ขาดทุนไหม

ตอบ : ไม่ขาดทุน ต้นทุนไม่สูงเนื่องจากใช้แรงงานคนทุกขั้นตอน

ถาม : การปลูกข้าวในชุมชน ใช้แรงงานคนหรือเครื่องจักร

ตอบ : ใช้แรงงานคน ไม่มีเครื่องจักร

ถาม : คุณภาพปุ๋ยยูเรีย กับปุ๋ยหมัก มีความแตกต่างกันอย่างไร

ตอบ : มีความแตกต่าง ที่รสชาติข้าว ถ้าใช้ยูเรีย เมื่อหุงข้าว ข้าวจะแข็ง

ถาม : การปลูกข้าวที่นี่ ขาดทุนหรือไม่

ตอบ : ไม่ขาดทุน เพราะที่นี่ไม่ได้ใช้สารเคมีในการปลูกข้าว

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การทำปศุสัตว์

การส่งเสริมปศุสัตว์ เริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์ประเภทใด การส่งเสริมประกอบด้วย สนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้แก่ชุมชน ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์ ส่งเสริมกองทุนอาหารสัตว์ โดยถ่ายทอดความรู้การทำอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนค่าอาหาร กองทุนวัคซีนให้ชาวบ้านทำวัคซีนเองเพื่อลดปริมาณการตายของสัตว์



การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรม และวิทยากร

- ถาม : มีปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็นที่มาจากเลี้ยงสัตว์หรือไม่
 ตอบ : ไม่มีปัญหา ทุกบ้านเลี้ยงให้หยวกกล้วยหมักช่วยลดกลิ่น
- ถาม : ส่งเสริมการเลี้ยงหมูเป็นแบบหมูหลุมด้วยหรือไม่
 ตอบ : ไม่ได้ส่งเสริมหมูหลุม แต่ให้ชาวบ้านนำไปเลี้ยงเอง
- ถาม : มีปัญหาเลือดชิดของไก่ดำหรือไม่ (สายเลือดที่ได้มาจากการผสมพันธุ์ใน 3 สายพันธุ์)
 ตอบ : ไม่มี เนื่องจากเราเปลี่ยนพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ไก่ดำภายใน 1-3 ปี
- ถาม : อาหารลดต้นทุนช่วยเรื่องกลิ่นมูลสัตว์หรือไม่
 ตอบ : อาหารที่ทำด้วยหยวกกล้วยหมัก (ลดกลิ่นเหม็นได้ระดับหนึ่ง) ซึ่งถ้าสัตว์กินอาหารอินทรีย์ จะทำให้ลดกลิ่น
- ถาม : ไข่ไก่ที่นำมาฟักเป็นพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ ได้ทำไว้นานหรือไม่
 ตอบ : ไม่ขาย เพราะทางโครงการฯ นำเอามาขยายพันธุ์ เพื่อไว้ในการส่งเสริมชาวบ้าน
- ถาม : หลัวเนเปียร์ เป็นหญ้าพันธุ์อะไร

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

รัชณี เมืองมูล เป็นชาวบ้านห้วยสำนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งการค้าและเสพ แต่เป็นผู้ใช้เงินที่ได้จากการค้ายาเสพติดไม่เคยทำงานหาเงินเอง มีญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงให้เงินใช้ตลอด ใช้ชีวิตสุขสบาย เมื่อผู้มีอิทธิพลถูกจับตัวไปและมีโครงการร้อยใจรักเข้ามา เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีสิทธิมีเสียงมากขึ้นหมู่บ้านเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ตอนนี้มาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการรายวัน ก็ใช้เงินประหยัด แต่ก็ภูมิใจที่หาเงินมาเลี้ยงครอบครัวตัวเอง

นายมานิต : เป็นคนสุพรรณบุรี มาได้แฟนบ้านยะลา สาเหตุที่เสพยาเนื่องจากเครียดปัญหาชีวิต เข้าร่วมโครงการครั้งแรกโดยได้รับคำแนะนำจากคนรอบข้าง อีกทั้งตนสนใจเข้าอาสาสมัครบำบัด หลังจากเสร็จสิ้นการบำบัด คนที่ชุมชนให้การต้อนรับดีมาก วางแผนชีวิตว่าจะสร้างบ้านให้เสร็จและเก็บเงินเพื่ออนาคตของลูก

นายสมบุญ : ดิดยาเพราะคบเพื่อนที่ไม่ดี เพื่อนจะไม่ให้เข้ากลุ่มถ้าไม่เสพด้วย เริ่มเสพเมื่ออายุ ปี 13 เสพกัญชา ผงขาว เคยบำบัดหลายครั้ง แต่ก็กลับทำเหมือนเดิมเพราะสภาพแวดล้อมรอบข้างเหมือนเดิม การเข้ามาโครงการอาสาทำดี มีพี่ ๆ ทหารเป็นพี่ดูแลที่ดี และมีหมอดูแลที่ดี พี่ เพื่อน รอบข้างให้กำลังใจ ปัจจุบันครอบครัวให้อภัย คนรอบข้างให้กำลังใจ และให้โอกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่



คำถามจากผู้เข้าร่วม

จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ถาม : การซ่อนยาซ่อนตรงไหนของบ้าน

ตอบ : ส่วนใหญ่จะไม่มีที่ซ่อนที่บ้าน แต่จะส่งโดยตรง หรือบางบ้านมีการซ่อนก็จะซ่อนที่ตู้ ลำโพง ท่อน้ำประปา หรือที่ลับตาคน

ถาม : ก่อนเจ้าหน้าที่จะเข้าตรวจ คนเสฟจะทิ้งยาไว้ตรงไหน

ตอบ : อาจจะเป็นตรงชักโครก

ถาม : ส่วนมากที่ใช้สารเสฟติด มีอะไรเป็นแรงจูงใจให้เสฟ

ตอบ : ถ้าเป็นฝิ่น กับผงขาว จะเป็นความอยาก ถ้าหมดยกก็จะปวด เมื่อยตามตัว จึงต้องใช้แต่ยาบ้า จะเป็นยากระตุ้นคล้ายกระทิงแดง

ถาม : อะไรเป็นแรงจูงใจให้เลิกจริง ๆ และเลิกได้จริง ๆ

ตอบ : เลิกได้ 100% เพราะเรามีแรงจูงใจ ทั้งครอบครัว พระองค์ภาฯ และโครงการฯ ที่เป็นแรงจูงใจ

ถาม : ในกรณีที่เราทราบว่าลูกหลานของเรา จะไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด จะมีวิธีการพูดอย่างไรให้ลูกหลานตระหนักถึงโทษ และจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดเป็น 100%

ตอบ : ต้องหาปัญหา เปิดใจรับฟัง ช่วยแก้ พร้อมส่งเสริมเขา ว่าเราไม่ได้ทอดทิ้ง

ถาม : ใช้เวลานานเท่าไรถึงจะเลิกขาด และมีอาการอย่างไรตอนเลิก

ตอบ : ผงขาว จะปวดตัว เป็นอาทิตย์ หรืออาจจะเป็นการลดขนาดลงทีละนิด และจะไม่สบายเป็นอาการต่อมาประมาณเดือน และช่วงตลอดเวลา ส่วนยาบ้าสามารถเลิกได้เลย

ถาม : คนในหมู่บ้านเป็นหมู่บ้านปิด และมีคนพูดต่อ ๆ กันว่าไม่มีคนกล้าเข้าหมู่บ้าน แล้วลูกค้าคือใครเป็นคนพาไปซื้อ

ตอบ : จะเป็นลูกค้าเดิมๆ แต่ถ้าเป็นลูกค้ารายใหม่ แต่จะมีคนนำซื้อ

ถาม : ยาเสพติดมาจากหมู่บ้านหรือมาจากไหน

ตอบ : นำมาจากประเทศเพื่อนบ้าน

บทบาทของภาคราชการ การดำเนินการโครงการร้อยใจรัก

นายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอแม่เมาะ และนายสุรัตน์

สุชาติวิวงศ์ ผู้ใหญ่บ้านเมืองงามใต้ ได้เล่าประสบการณ์การร่วมทำงานกับโครงการร้อยใจรัก โดยเฉพาะบทบาทของหน่วยงานราชการ ทหาร และฝ่ายปกครอง ที่เข้าร่วมกับโครงการฯ ขั้นแรกคือศึกษาพื้นที่ สำรวจข้อมูลเศรษฐกิจสังคม และคืนข้อมูลให้ชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้ทราบปัญหาจากการสำรวจ ปัญหาที่ชุมชนสะท้อนกันมากคือ โครงสร้างพื้นฐาน ปัญหาอาชีพ และไม่มีสุขภาพ กิจกรรมแรกที่ทำคือการพัฒนาระบบน้ำ โดยชาวบ้านออกแรงมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ นำวัสดุอุปกรณ์มาให้ นอกจากนี้ ฝ่ายปกครองได้ร่วมกันระดมทุนเพื่อฟื้นฟูให้หมู่บ้านใช้บังคับได้ โดยชุมชนร่วมกันกำหนดและดูแลกันเอง ซึ่งต่อมานายอำเภอแม่เมาะได้มีข้อสั่งการให้นำแนวทางนี้ไปขยายผลให้ครอบคลุมทั้งอำเภอ ในเรื่องปัญหายาเสพติด ได้ร่วมกับทุกหน่วยงานในการคัดกรองผู้เสฟเพื่อเข้าสู่การบำบัดในโครงการอาสาทำดี ซึ่งเป็นการบำบัดด้วยความสมัครใจ 60 วัน ระหว่างนั้นจะฝึกอาชีพและมีค่าแรงให้ หากตรวจปัสสาวะแล้วไม่พบก็จะได้รับค่าแรงและปล่อยกลับบ้าน



ซึ่งพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ได้มาตรวจเยี่ยมให้กำลังใจ และพระราชทานค่าแรงให้ เมื่อทำโครงการอาสาทำดีแล้ว ก็มีโครงการล้างบ้านล้างใจ เพื่อมีให้อาสาทำดีที่กลับบ้านไปแล้ว ไปพบกับสภาพแวดล้อมเดิมๆ ซึ่งจะทำให้หันไปเสฟยาอีก

คำถามจากผู้เข้าร่วม

การดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์ในมุมมองของราชการ

ถาม : ทุกพื้นที่ยาเสพติดก็ต้องมี กรณีที่มีการบำบัดให้คนในชุมชน เชียงดาวแล้วกลับไปเสพอีก จะมีวิธีการจัดการอย่างไร

ตอบ : ในกรณีที่กลับไปเสพ ก็จะมีการบำบัดเพิ่มเติมอีก

ถาม : พื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภาให้ความสำคัญ มาสร้างความเข้าใจ และมีสิ่งจูงใจ ในเรื่องสุขภาพ อาชีพ และมีการบำบัดผู้ติดยาเสพติดอย่างถูกขั้นตอน การได้มาเข้าร่วมโครงการฯ มีกฎกติกา มีงานทำ ก็ทำให้สามารถเลิกได้ ในส่วนของหมู่บ้านที่ตำบลเชียงดาว อาชีพเป็นสิ่งสำคัญ ผู้เสพ คิดว่า มีเงินไม่พอต้องไปทำงานแลก ซึ่งถ้าจะไปเริ่ม มีวิธีการอย่างไร ถ้าในชุมชนเชียงดาว ไม่มีหน่วยงานหรือมูลนิธิเข้ามาแบบนี้ จะต้องทำอย่างไร มีอะไรเป็นแรงจูงใจ ในการเป็น จุดเริ่มต้นจะทำโครงการฯ

ตอบ : ในพื้นที่ที่มีทั้งผู้เสพและผู้ค้าคน ไม่มีโอกาส ไม่มีงานทำ ซึ่งพื้นที่ตรงนี้ถือเป็นความโชคดี ที่ทางมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้เข้ามาแก้ไข ปัญหาตรงนี้ กว่าจะเข้ามาพัฒนา ได้มีการวางแผนมาเป็นปีโดยใช้งบประมาณ ป.ป.ส. ซึ่งการให้โอกาสคนหรือการจะนำคนไปบำบัด ควรจะให้ผู้เสพได้ทำไปเรียนรู้ไป ทางเราพิจารณาแล้วว่าผู้ที่มาค้ายา เพราะเขาขาดโอกาสและทางเลือก เพราะฉะนั้นแรงจูงใจ คือ การให้โอกาสและบำบัดยาด้วย มีกิจกรรมทางเลือกให้ฝึกอาชีพ ให้รู้คุณค่าของตนเอง โครงการฯ จึงจะเป็นต้นแบบให้นำไปปฏิบัติในพื้นที่ เชียงดาวได้

ถาม : ทำไมผู้ใหญ่บ้านถึงกล้าทำเรื่องการปราบปรามยาเสพติดในชุมชนและท่านใช้วิธีใด

ตอบ : ถ้าไม่มีวันเริ่มต้น คงจะเป็นอย่างนี้ต่อไป เราต้องกล้าในสิ่งที่ถูก เริ่มต้นด้วยการเข้าไปหาพูดคุยจากดีกับทั้งผู้ค้า ผู้เสพ ทำความเข้าใจร่วมกัน

***ประเด็นแลกเปลี่ยน** บ้านบางแดง ตำบลเชียงดาวเป็นพื้นที่มียาเสพติด ซึ่งถ้าตำรวจไม่ไปปรับเงินกับผู้ค้าก็จะมียาเสพติด

ถาม : โครงการฯ มาทำการพัฒนาหลังจากผู้มีอิทธิพล โดนจับ แสดงว่าโครงการฯ ก็ยังกลัวผู้มีอิทธิพลอยู่ใช่หรือไม่

ตอบ : ทางโครงการฯ เข้ามาหลังที่ผู้มีอิทธิพลโดนจับ ในรูปแบบของการมาเยี่ยมเยียน เพราะหลังจากหมดอำนาจ ชาวบ้านชุมชนก็ไม่มีอาชีพอื่น จึงเข้ามาพัฒนาเพื่อให้มีทางเลือกในการดำรงชีวิต

ถาม : ถ้าหมู่บ้านที่ตำบลเชียงดาว อยากทำโครงการฯ จะของบประมาณจาก ป.ป.ส. ได้หรือไม่

ตอบ : หลังจากอบรมเสร็จให้ทาง อบต.เชียงดาว กลับไปคิดโครงการและนำเสนอทางปัดทองฯ จะสนับสนุนงบประมาณให้ บางส่วนที่เข้ากับหลักเกณฑ์ และในการอบรมหลักสูตรที่ 2 คัดเลือกคนมา 20 คน เขียนโครงการฯ ของงบประมาณสนับสนุนได้

สรุปกิจกรรม และมอบการบ้าน

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษามูลนิธิปิดทองหลังพระฯ มอบการบ้านสำหรับผู้เข้าอบรม 2 ข้อ คือ 1. ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาในรุ่นนี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน และ 2. เสนอโครงการแก้ไขปัญหาคาความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชน โดยมีหลักเกณฑ์ในการเสนอโครงการคือ (1) เป็นปัญหาคาความต้องการของชุมชน (2) ใช้งบของ อบต.เป็นหลัก ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านแรงงาน (3) สถาบันปิดทองหลังพระฯ มีงบประมาณร่วมสมทบบางส่วน และ(4) สามารถดำเนินการแล้วเสร็จในงบประมาณของแต่ละปี ทั้งนี้ ไม่ช้ทุก อบต. จะได้มาเข้าอบรมหลักสูตรที่ 2 เพราะจะมีคณะตรวจเยี่ยมลงไปตามในพื้นที่ว่าหลังจากอบรมแล้ว มีความพร้อมตามโจทย์ที่ให้การบ้านไปหรือไม่ จากนั้นจึงจะแจ้งผลการคัดเลือกเข้าอบรมหลักสูตรที่ 2



สรุปและปิดการอบรม โดยนายนายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษามูลนิธิปิดทองหลังพระฯ

สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้คือ กระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจสำคัญคือการพัฒนากระบวนการ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่าหากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาได้ เมื่อท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่เข้าใจ ต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรที่สอง ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่และมาฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการได้

สิ่งที่ได้เรียนรู้การนำไปปรับใช้ในพื้นที่จากการอบรม

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากฐานการเรียนรู้

1. การบริหารจัดการน้ำในชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด การกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตร โดยการทำอ่างพวงสันเขา มีการทำ 2 แบบ คือ อ่างพวงบ่อขอยซีเมนต์ และอ่างพวงพลาสติกที่มีวิธีการทำระบบกักน้ำเพื่อนำน้ำมาใช้ในการทำการเกษตร
2. การบริหารจัดการพื้นที่แบบองค์รวม เพื่อบริหารจัดการพื้นที่แต่ละประเภทให้เกิดประโยชน์สูงสุด
3. การรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง
4. การวางแผนปรับภูมิทัศน์ในพื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์
5. การบริหารจัดการพื้นที่ เพื่อสร้างความมั่นคงทางอาหารในชุมชน โดยใช้โมเดล 1 ไร่ 1 แสน
6. การใช้สารชีวภัณฑ์แทนการใช้สารเคมี เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร และลดต้นทุนในการเพาะปลูก
7. การคัดพันธุ์เมล็ดข้าว เพื่อเพาะปลูกในพื้นที่
8. การพัฒนาสายพันธุ์สัตว์ เพื่อใช้ในการทำปศุสัตว์ในครัวเรือน
9. องค์ความรู้เรื่องเปิดกาก็แคมเบลล์ และไก่ดำภูพาน
10. ความสำคัญในการปลูกหญ้าเนเปียร์ เพื่อลดต้นทุนด้านอาหารสัตว์ ในการทำปศุสัตว์ในครัวเรือน
11. การจัดการกองทุน สร้างระบบกองทุนในชุมชนเพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ
12. การลดต้นทุนด้านเกษตร และเพิ่มผลผลิต เพิ่มรายได้ให้เกิดขึ้น

การนำไปปรับใช้

1. นำกระบวนการด้านการบริหารจัดการน้ำไปใช้ในพื้นที่ เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้
2. นำวิธีการรวมกลุ่มไปใช้ในพื้นที่เพื่อสร้างอำนาจการต่อรองกับพ่อค้าคนกลาง
3. นำองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการพื้นที่แบบองค์รวมไปปรับใช้ในพื้นที่ เช่น มาตรการการดูแลป่านุรักษ์ การแบ่งโซนของป่าประเภทต่างๆ
4. นำองค์ความรู้ด้านการลดต้นทุนการทำการเกษตรไปใช้ในชุมชน
5. นำการวางแผนการจัดสรรพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดไปปรับใช้ในชุมชน เช่น การปลูกพืชระยะสั้นแซมพื้นที่ระยะยาว เพื่อให้เกิดรายได้อย่างต่อเนื่อง
6. ส่งเสริมการเลี้ยงไก่ดำ เป็ดกาก็แคมเบลล์ สุกร ในชุมชน
7. รวมกลุ่มส่งเสริมการปลูกหญ้าเนเปียร์ในพื้นที่ เพื่อลดต้นทุนด้านอาหารกับสัตว์
8. ส่งเสริมให้ชุมชนดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง
9. นำองค์ความรู้ถ่ายทอดให้กับชุมชนก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ

การประเมินความพึงพอใจขององค์การบริหารส่วนตำบลเชียงดาว				
ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	93.44	6.56	-	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	85.25	14.75	-	-
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	85.25	9.84	4.92	-
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	85.25	14.75	-	-
วิทยากรมีความรู้	91.80	8.20	-	-
สถานที่อบรม	91.80	6.56	1.64	-
สถานที่พัก	85.25	13.11	1.64	-
อาหารและเครื่องดื่ม	88.52	11.48	-	-

หมายเหตุ : มีผู้ส่งแบบประเมิน 61 คน จากผู้เข้าร่วมทั้งหมด 63 คน

.....